

Vragenlijst behandeling fraudesignalen

Inleiding

Het Directieteam van de Belastingdienst heeft in december de opdracht gegeven om bij de verschillende dienstonderdelen te onderzoeken hoe zorg wordt gedragen voor een evenwichtige behandeling van fraudesignalen. Fraudesignalen worden in deze opdracht gedefinieerd als aanwijzingen die opkomen in het fiscale toezicht met betrekking tot mogelijk verwijtbaar gedrag (grote schuld of opzet) van een of meerdere subjecten met als doel om minder belasting aan te geven en af te dragen dan wettelijk vereist of ten onrechte belastinggeld te claimen en te ontvangen. Let wel: bij fraudesignalen staat het nog geenszins vast dat daadwerkelijk sprake is van fraude.

De aanleiding voor deze opdracht is gelegen in de zogenoemde CAF Toeslagen zaken. De blik zal met name gericht zijn op de wijze waarop binnen de verschillende onderdelen zorg wordt gedragen voor een zorgvuldige behandeling van signalen zonder vooringenomenheid waarbij voldoende rekening wordt gehouden met de menselijke maat.

Als eenmaal geconstateerd is dat sprake is van een redelijk vermoeden van frauduleus handelen dan vindt de feitelijke afhandeling daarvan plaats via het strafrecht of het boeterecht. De wijze waarop de verdere strafrechtelijke behandeling van een fraudecasus door de FIOD wordt aangepakt valt buiten de scope van dit onderzoek. Het komt voor dat een casus na aanvankelijke behandeling bij de FIOD terugkomt voor administratiefrechtelijke afdoening. De verdere behandeling van deze casus valt wel binnen de scope van dit onderzoek.

Deze vragenlijst is de eerste stap in de verkenning van de wijze waarop fraudesignalen binnen de organisatie worden opgepakt. Deze vragenlijst zal daarom zeker niet compleet zijn. De bedoeling is om – daar waar nodig – de informatie uit de vragenronde aan te vullen met interviews. Uiteraard staat het je vrij om extra informatie op te nemen of – bij onduidelijkheid – contact op te nemen met het projectteam. Voor een goede uitvoering van de opdracht is een gedegen beantwoording een vereiste. Beschrijf daarbij ook expliciet hoe het in de praktijk er aan toe gaat. De directeuren van de uitvoeringsdirecties hebben in het directieoverleg van december hun volledige medewerking toegezegd.

De uitkomsten van deze vragenlijsten en de interviews zullen worden verwerkt in een rapportage aan de directie, vergezeld van mogelijke verbetervoorstellen. Het streven is om in juli 2020 het rapport op te leveren. De vragenlijsten zullen worden uitgezet bij vertegenwoordigers van de middelen en processen (Vpb, IH, OB, LH, FR, Controle)¹ en bij vertegenwoordigers van die dienstonderdelen die specifiek belast zijn met het behandelen van mogelijke aanwijzingen van fraude. Het is dan ook de bedoeling dat de vragenlijst wordt beantwoord vanuit het perspectief van deze middelen, processen c.q. dienstonderdelen. Ter ondersteuning van dit onderzoek is een klankbordgroep in het leven geroepen waarin vertegenwoordigers van alle directies zijn opgenomen. Zij zullen ook de vragenlijsten uitzetten en innemen. In bijlage 1 tref je een overzicht van de samenstelling van de klankbordgroep.

Vragen

Met behulp van de onderstaande vragen proberen we een beeld te krijgen van de wijze waarop de behandeling van signalen van mogelijke fraude binnen jouw dienstonderdeel plaatsvindt. De vragen zijn bedoeld als hulpmiddel. Als je beschikt over beschrijvingen, evaluaties etc., stellen we het op prijs wanneer je daar in de beantwoording naar verwijst en/of ze meestuurt. Een toelichting, zeker bij vragen die ontkennend worden beantwoord, wordt op prijs gesteld.

Vragenlijst ingevuld door:		en	
----------------------------	--	----	--

¹ Met DF&A en Invordering zullen afzonderlijke gesprekken worden gevoerd.

Directie/afdeling/functie:	Landelijk Vastgoed Controle Team
Datum:	12 februari 2020

Processtappen	<i>In dit onderdeel zijn vragen opgenomen met betrekking tot de opeenvolgende stappen die bij de behandeling van aanwijzingen worden genomen.</i>
LVCT Algemeen	<i>Het Landelijk Vastgoed Controle Team (LVCT) richt zich op de complexere, politiek meer gevoelige en/of bestuurlijk verband- dan wel kantoor-overstijgende onderzoeken, waarbij het veelal gaat om fiscaal risicovolle vastgoedtransacties en personen met grote financiële, maatschappelijke en/of politieke belangen.</i> <i>Het LVCT voert in nauw overleg en veelal samen met regionale medewerkers genoemde onderzoeken uit en is in hoofdlijnen op een breed 'Vastgoed & Bouw-gerelateerd gebied' werkzaam, gericht op onderzoeken van fiscaalrechtelijke en doorgaans van zeer vertrouwelijke aard, waarbij een eventuele overgang naar het strafrecht goed wordt bewaakt. Hiertoe wordt samengewerkt met interne fraude- en constructiebestrijders, waarbij de overgang naar het strafrecht goed wordt bewaakt.</i>
1. Op welke manier komen aanwijzingen met betrekking tot mogelijke fraude op?	<i>Aanwijzingen met betrekking tot mogelijke fraude komen op via interne en externe signalen en vanuit het door het LVCT uitgevoerde toezicht (lees boekenonderzoeken)</i>
2. Op welke wijze en door wie worden deze aanwijzingen in eerste instantie beoordeeld?	<i>In eerste instantie worden aanwijzingen (met betrekking tot mogelijke fraude) beoordeeld door de collega's die werkzaam zijn binnen het LVCT. Het LVCT betreft een informeel samenwerkingsverband, hetgeen onder meer tot gevolg heeft dat de behandeling van posten aansluit bij het reguliere proces van klantbehandeling van het betreffende kantoor.</i> <i>Binnen het LVCT twee FIOD-collega's actief om, als linking-pin richting FIOD, inhoudelijke ondersteuning te bieden aan het beoordelen en wegen van feiten en omstandigheden.</i>
3. Welke criteria worden daarbij gehanteerd?	<i>Het nader beoordelen van de feiten en omstandigheden waarbij als criteria worden gehanteerd:</i> <i>- opzet of grove schuld;</i> <i>- (mogelijk) belastingnadeel;</i> <i>- positie belastingplichtige in maatschappij;</i> <i>- aard van mogelijk delict;</i> <i>- impact en ernst van mogelijk delict;</i> <i>- betrokkenheid notarissen, vastgoedadviseurs en andere facilitators;</i> <i>- eventuele recidive.</i>
4. Op welke wijze en door wie worden aanwijzingen na een eerste beoordeling eventueel verder opgewerkt?	<i>Zie onder 3 en veelal (al snel in het proces) wordt nader overlegd met de boetefraudecoördinator en/of de specialist formeel recht, zoals dat in de reguliere klantbehandeling binnen het betreffende kantoor gebruikelijk is.</i>
5. Wat zijn de mogelijke gevolgen die voortvloeien uit een opgewerkt signaal en wie zijn daar vanuit de Belastingdienst bij betrokken?	<i>Een signaal/aanwijzing voor mogelijke fraude kan na boordeling leiden tot afhandeling in administratieve sfeer of tot aanmelding voor mogelijke afhandeling in strafrechtelijke sfeer.</i>

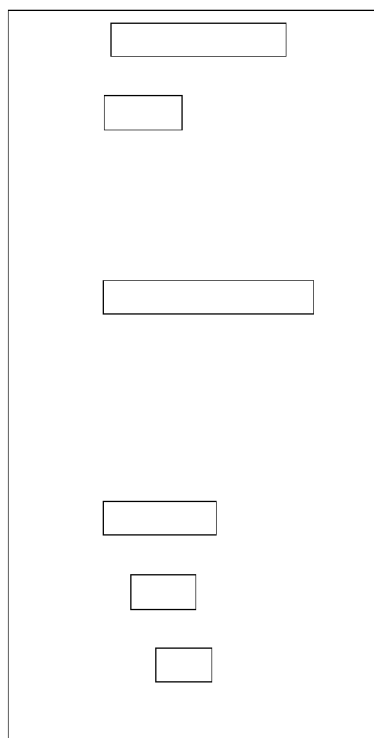
	<i>Naast de LVCT-collega's zijn hierbij de boetefraudecoördinator en/of de specialist formeel recht (zoals dat in de reguliere klantbehandeling binnen het betreffende kantoor gebruikelijk is) en, indien sprake is van een GO-post, de klantcoördinator en eventueel andere leden van het behandelteam.</i>
5. Is sprake van speciale afdelingen of teams die signalen oppakken of uitwerken?	<i>Nee, zie ook onder 2.</i>
Vastleggingen	
1. Welke applicaties worden gebruikt voor de bovenvermelde processtappen? En wat is de status van deze applicaties?	<i>Voor Vastgoed & Bouw-gerelateerde onderzoeken is naast de reguliere systemen en applicaties de applicatie 'Vastgoed Fundament' in gebruik. Dit betreft in principe een voortgangs- én verantwoordingsapplicatie om de voortgang te kunnen volgen en bewaken, uitkomsten van de behandeling te kunnen meten en te leren van de behaalde resultaten. Deze applicatie is niet specifiek gericht op de bovenvermelde processtappen.</i>
2. Is het gebruik van deze applicaties verplicht?	<i>Het hanteren van de applicatie 'Vastgoed Fundament' is verplicht.</i>
3. Ondersteunen deze applicaties de beslissingen die door de gebruikers moeten worden genomen en zo ja, hoe?	<i>In beperkte mate. De applicatie geeft de mogelijkheid de voortgang inzichtelijk te maken, evenals de behaalde tussen- c.q. eindresultaten. Dit overzicht/inzicht kan het nemen van beslissingen ondersteunen</i>
4. Worden deze applicaties gebruikt ten behoeve van verantwoordings-rapportages en zo ja, hoe?	<i>Ja. De bevindingen, bestaande uit omschrijving van geconstateerde fouten en fenomenen, en aangebrachte correcties worden meegenomen in de rapportages betreffende binnen 'Vastgoed & Bouw' uitgevoerde onderzoeken.</i>
Spelers in het proces	
1. Welke collega's worden betrokken in het oppakken en uitwerken van fraudesignalen en wat is hun rol?	<i>LVCT-collega's: uitoefenen toezicht in brede zin en uitvoeren boekenonderzoeken FIOD-collega's (binnen LVCT): sparren en inhoudelijk meedenken over signalen Boetefraudecoördinator en/of de specialist formeel recht: sparren en inhoudelijk meedenken over signalen KC en leden behandelteam: sparren en inhoudelijk meedenken over signalen (betreffende een GO-post)</i>
2. Vindt afstemming plaats in de vaktechnische lijn? Zo ja: - wanneer (bij welke processtappen) - met wie - betreft het (verplicht) advies of goedkeuring	<i>Ja. Overleg met de boete-fraudecoördinator en/of de specialist formeel recht, zoals dat in de reguliere klantbehandeling binnen het betreffende kantoor gebruikelijk is. Veelal verplichte consultering.</i>
3. Vindt (standaard) afstemming plaats met leidinggevendenden? Zo ja: - wanneer (bij welke processtappen) - met wie - betreft het (verplicht) advies of goedkeuring	<i>Bij (politiek) gevoelige zaken vindt afstemming plaats met leidinggevendenden. Dit gebeurt veelal al in het begin van een onderzoek.</i>
Beheersmaatregelen	
1. Zijn er procesbeschrijvingen m.b.t. de bovengenoemde processtappen en zo	<i>De procesbeschrijvingen zoals die in de reguliere klantbehandeling binnen het betreffende kantoor</i>

ja, welke?	<i>gelden. Vanuit het LVCT zijn er geen specifieke procesbeschrijvingen aan de orde.</i>
1. Zijn in handboeken, leidraden en instructies aanwijzingen opgenomen voor het oppakken en uitwerken van fraudesignalen. Welke?	<i>Zie onder 1.</i>
2. Is sprake van externe uitingen waarin de aanpak staat omschreven (denk aan het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst, het protocol AAFD, instelbesluiten etc.)?	<i>n.v.t.</i>
3. Is er ruimte om van handboeken etc af te wijken en zo ja hoe?	<i>n.v.t.</i>
4. Is de uitwerking van de processtappen onderhevig aan kwaliteitstoetsing (review, FIX, ADR of anderszins)?	<i>Review vindt plaats binnen het LVCT en review én fix binnen de reguliere klantbehandeling in het kantoor waaronder de onderzochte post ressorteert.</i>
5. Op welke wijze wordt de eventuele kwaliteitstoetsing vastgelegd (denk aan KMO)?	
6. Wordt er periodiek gerapporteerd over de uitwerking van fraudesignalen en zo ja op welke wijze en aan wie?	<i>De resultaten van de onderzoeken wordt vastgelegd in de applicatie Fundament en gerapporteerd aan de stuurgroep vastgoed en bouw</i>
7. Is er anderszins aanleiding om de beheersing van fraudesignalen tegen het licht te houden (klachten ombudsman, rechtszaken etc.)?	<i>n.v.t.</i>
8. Welke waarborgen zijn er dat de vastleggingen van (behandeling van) mogelijke fraudesignalen verantwoord worden gebruikt bij andere middelen en processen en op andere (latere) tijdstippen?	<i>De medewerkers van het LVCT werken voor alle middelen.</i>
Overig	
1. Komt het voor dat burgers of ondernemers die zelf niet deelnemen aan een mogelijke fraude maar wel op enigerlei wijze zijn gelieerd aan een (mogelijke fraudeur) aan een zwaardere vorm van toezicht worden onderworpen? Zo ja, hoe wordt een zorgvuldige behandeling dan geborgd?	<i>Burger/ondernemers die gelieerd zijn aan een (mogelijke) fraudeur kunnen vanuit het LVCT in het toezichtsproces worden betrokken, concreet in het onderzoek worden meegenomen. Aan een dergelijk onderzoek zijn de ook voor de andere onderzoeken geldende zorgvuldigheidsbepalingen van toepassing.</i>
2. Zijn er onderwerpen of processtappen waar verbetering mogelijk/nodig is?	<i>Mogelijk in alle gevallen (van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit) verplicht consulteren van deskundige specialisten...</i>
3. Zijn er buiten de bovengestelde vragen nog onderwerpen die in de uitwerking aan de orde moeten komen?	<i>n.v.t.</i>
4. Zo ja, is daar ook documentatie over beschikbaar?	<i>n.v.t.</i>
5. Wie kan dit onderwerp inhoudelijk toelichten?	<i>n.v.t.</i>

Projectteam

	06	
	06	
	06	

Bijlage 1: Leden klankbordgroep

FIOD
MKB
Douane
FIOD
MKB
CD Vaktechniek
GO
P
I&S
CAP
CD Vaktechniek
DF&A
FJZ
MKB
UHB
CD Vaktechniek
CD Vaktechniek
Toeslagen
P